

Sanasto, luku 5

Sanastoa alalukuun 5.1

alkuperäiskansa (yhdyssana: alkuperäinen + kansa) kansa, joka on asunut alueella kauan ja jo ennen kuin alueelle on perustettu valtio eli maa. Alkuperäiskansalla tarkoitetaan kansaa, joka on joutunut väistämään tai joutunut kohdelluksi huonosti, kun uusia ihmisiä on muuttanut alueelle. Kansa tarkoittaa ryhmää ihmisiä, joilla on tiettyjä yhteisiä piirteitä, kuten samanlainen kieli, kulttuuri tai uskonto.

alkuperäiskansat → alkuperäiskansa

alkuperäiskansoilla → alkuperäiskansa

asuinalue (yhdyssana: asuin + alue) alue, jolla asutaan

hallitseva asema se, että on paljon valtaa ja voi päättää esimerkiksi alueen tärkeistä asioista.

hallitsevassa asemassa → hallitseva asema

itsehallinto (yhdyssana: itse + hallinto) se, että alue saa päättää itse asioistaan mutta kuitenkin vähemmän kuin sellainen alue, joka on itsenäinen maa.

kolonialismi maan valloittaminen toiselta, esimerkiksi alkuperäiskansalta. Maasta yritetään saada mahdollisimman paljon raaka-aineita ja muuta hyötyä

kolonialismia → kolonialismi

kolonialismiksi → kolonialismi

kotiseutualue (yhdyssana: koti+seutu+alue) tässä yhteydessä: alue, jolla saamelaisilla on omaa kieltä ja kulttuuria koskeva itsehallinto Suomessa. Saamelaisten kotiseutualueeseen kuuluvat Utsjoki, Enontekiö, Inari ja osa Sodankylästä.

kotiseutualueeseen → kotiseutualue

kunnat → kunta

kunta tässä yhteydessä: alueen hallintoon eli alueen asioista päättymiseen liittyvä sana, joka tarkoittaa vähän samaa kuin kaupunki. Kunnassa on vähemmän asukkaita kuin kaupungissa. Kaupungin asioista päättää kaupunginvaltuusto ja kaupungilla on kaupunginjohtaja. Kunnan asioista päättää kunnanvaltuusto ja kunnalla on kunnanjohtaja.

laissa → laki

laki yhteinen sääntö siitä, miten asiat tehdään ja mitä saa tehdä ja mitä ei. Jos rikkoo lakia, voi joutua maksamaan sakkoja tai joutua vankilaan.

ovat perustaneet → perustaa

paliskunnan → paliskunta

paliskunta alue, jolla kasvatetaan poroja, on Suomessa jaettu paliskuntiin. Paliskunta on sekä alue että alueen poronhoitoa hallinnoiva elin.

perustaa (1) aloittaa, tehdä

perustettiin → perustaa

pohjoissaame yksi saamen kielistä. Pohjoissaame on suurin saamen kielistä ja sitä puhutaan Suomessa kaikissa saamelaiden kotiseutualaen kunnissa, Norjassa ja Ruotsissa.

pohjoissaameksi → pohjoissaame

raja esimerkiksi kahden valtion välille sovittu ”viiva”, joka erottaa maat toisistaan on raja. Kohta, jossa maa tai kaupunki vaihtuu toiseksi, on raja.

rajoja → raja

valtio on useimmiten sama asia kuin maa, esimerkiksi ”Suomen valtio”

valtioiden → valtio

valtioita → valtio

valtiot → valtio